

**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТИН ГАЗАР**

48090 Дундговь аймаг, Сайнцагаан сум
Утас: 70592439, 70592208, 70593208
И-мэйл: dundgovi@audit.gov.mn

2020.07.30 № 108

таний _____ -ны № _____ -т

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
АРДЧИЛСАН НАМЫН
ХОРООНД**

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд орон нутгийн хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Дундговь аймгийн Ардчилсан намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Дундговь аймгийн Ардчилсан нам нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын дүнгийн хамт Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох нам, эвслийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050” болон холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

“Дундговь аймгийн Ардчилсан нам”-ын аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцоо ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, “Алсын хараа-2050”, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

“Дундговь аймгийн Ардчилсан нам”-ын мөрийн хөтөлбөр / // хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Дундговь аймгийн сонгуулийн хороонд

Хавсралт . // . хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

П.ТӨВСАННАА

Дундговь аймгийн Ардчилсан Намын Хорооны
2020 оны 06 дугаар сарын 22-ний өдрийн
хурлаар хэлэлцэж батлав

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ХОРОО

8488916 XHT0919

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН АРДЧИЛСАН НАМЫН
ИТХ-ЫН 2020 ОНЫ СОНГУУЛИЙН
МОРИЙН ХӨТӨЛБӨР

АРДЧИЛАЛ, ХҮНИЙ ЭРХ, ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ҮЗЭЛ САНААНД ТУЛГУУРЛАСАН
НИЙГМИЙН ХӨГЖИЛД МОНГОЛЫН АРД ТҮМНИЙГ АНХЛАН УРИАЛАН ДУУДСАН
УЛС ТӨРИЙН ХҮЧНҮҮДИЙН НЭГДЭЛ БОЛОХ АРДЧИЛСАН НАМ

Дундговь нутгаа

Иргэд нь эрүүл чийрэг, эрдэм мэдлэгтэй

МОНГОЛ ӨРХ хөгжлийн бодлогыг МАЛЧИН ТҮМНИЙ ХҮСЭЛТИЙН ДАГУУ

БИД...

ТАНИЛЦУУЛГА

Дундговь аймгийнхаа

- 15 сумын бүтээлч хөдөлмөрч иргэд олон нийтийнхээ гаргасан санал санаачилга, хүсэл эрмэлзлэлийг сонссон
- харилцан ярилцаж ИРГЭДИЙНХЭЭ саналд тулгуурласан
- ард иргэдийнхээ оролцоотой хамтран хэрэгжүүлэх
- хөгжил дэвшилийнхээ залгамж чанарыг хадгалсан,
- орон нутгийнхаа язгуур эрх ашиг хөгжлийнхөө суурь чиг хандлагыг тодорхойлсон
- “МОНГОЛ ӨРХИЙН – ӨСӨЛТИЙГ”
- МАЛЧИН ТҮМНИЙ ХҮСЭЛТЭЭР”
- Ардчилсан Нам зохион байгуулж
- 2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

боловсруулан өргөн барьж байна.

Бодлогын баримт бичиг:

1. “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-АЛСЫН ХАРАА 2050”
2. “Монгол хүн-2020” хөтөлбөр
3. Ардчилсан намын 2016-2020 оны сонгуулийн Мөрийн хөтөлбөр
4. “Дундговь аймгийн хөгжлийн бодлого стратеги төлөвлөгөө 2012-2031”
5. “Сумдын хөгжлийн дунд хугацааны мастер /стратеги/ төлөвлөгөөнүүд”

Эрх зүйн орчин:

- “Монгол улсын үндсэн Хууль”
- “Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль”
- “Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль”
- “Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт түүний удирдлагын тухай хууль”
- “Сонгуулийн тухай хууль”

Монгол Улсын тусгаар тогтнол, Үндэсний эрх ашиг, Үндсэн хуульт ардчиллаа хамгаалан бэхжүүлж, хувь хүний эрх чөлөө, хуулийн засаглал, чөлөөт зах зээл, иргэний нийгмийн зарчимд суурилсан тогтвортой хөгжлийн төлөөх баруун төвийн намын хувьд

Монгол хүн бүрийг хүсэл мөрөөдөлтэй, өрх бүр аз жаргалтай амьдрах хөгжлийн боломжийг дэмжсэн, иргэд нь эрх чөлөөтэй, эрх тэгш, хариуцлагатай, ардчилсан Монгол Улсаа хөгжүүлэхийг ЭРХЭМ ЗОРИЛГО болгож,

- Монгол хүний эрх, эрх чөлөө, бие даасан байдлыг хангах хувь хүний эрх чөлөө;
- Хувийн өмч, өрсөлдөөнт зах зээл, төрийн хязгаарлагдмал оролцоо, хуулийн засаглал;
- Үндэсний өв уламжлал, түүх соёлоо дээдлэн үнэт зүйлээ болгон тунхагласан АРДЧИЛСАН НАМ 2020-2024 оны УИХ-ын сонгуульд өргөн барьсан

“ӨРХИЙГ ДЭМЖСЭН – ӨСӨЛТИЙН БОДЛОГО” мөрийн хөтөлбөрийг
Дундговь аймгийн АН өөрийн орон нутгийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрт
үндэс болгон ажиллах бөгөөд

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН АРДЧИЛСАН НАМААС 2020 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН
СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР-ийн салшгүй хэсэг болно. АН-ын
2020 оны УИХ-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хавсаргав.

НЭГ. ИРГЭД НЬ ЭРҮҮЛ ЧИЙРЭГ ДУНДГОВЬЧУУД

- 1.1 Иргэн бүрийг жил бүр эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоонд хамруулна.
- 1.2 Иргэдийн халдварт болон халдварт бус өвчлөл, эх болон нярайн эндэгдлийг бууруулна
- 1.3 Мандалговь хот болон бүх сумын төвүүдийг эко хот, эко сумын төв болгох зорилт тавин ажиллана
- 1.4 Уламжлалт анагаах ухааны төвийн үйл ажиллагааг дэмжиж, гадаад дотоодын эмч настай хамтран ажиллаж, эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах замаар сэргээн засах тусlamж үйлчилгээг өргөжүүлнэ.
- 1.5 Эхчүүд эмэгтэйчүүдийн эсэн мэнд амаржихуйн чиглэлээр “Эхчүүдийн сувилал”-ийг хувийн хэвшил, төрийн оролцоотойгоор байгуулна.
- 1.6 Сумдын эмнэлгийн сул орны боломжид тулгуурлан хүүхдийн болон ахмадын “Эмчилгээний дараах сувилахуйн болон нөхөн сэргээх төрөлжсөн сувилал”-ыг байгуулах хувийн хэвшлийн санал санаачилгыг бүх талаар дэмжин хамтран ажиллана.
- 1.7 Аймаг, сумдын эмнэлгүүдийг алсын зайн оношилгооны техник хэрэгслээр хангаж цахим харилцаа, цахим оношилгоо хийх боломжийг бүх сумдын эмнэлгүүдэд бүрдүүлэн, гурав дахь шатлалын эмнэлгүүдтэй хамтран ажиллаж, оношилгоо эмчилгээний шинэ технологийг нэвтрүүлэн эмч мэргэжилтнүүдийг ажлын байран дээр нь мэргэшүүлэн иргэдэд үзүүлэх тусlamж үйлчилгээг сайжруулна.
- 1.8 Тэмбүү, бэлгийн замын халдварт өвчингүй аймаг болох зорилт тавин ажиллана
- 1.9 Монгол хүний “ДУНДАЖ НАСЛАЛТ 75”-аас багагүй байх бодлогыг баримталж ажиллана.
- 1.10 Сумдад “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төв” болон “Ахмадын байгууллагууд”-ын үйл ажиллагааг сумдын орлого бүхий хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжөөр санхүүжүүлэх тогтолцоог бий болгоно.

1.11 “Эрүүл өсөлт” хөтөлбөрийн хүрээнд хүүхдийн өвчлөлийг эрт илрүүлэн эмчлэх, ирээдүйд учрах эрүүл мэндийн эрсдэлээс бага насанд нь сэргийлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

ХОЁР. ИРГЭД НЬ ЭРДЭМ БОЛОВСРОЛТОЙ ДУНДГОВЬЧУУД

2.1 Багш, удирдах ажилтны мэргэшлийг дээшлүүлж, боловсролын салбарт ажиллагсдын нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.

2.2 Иргэдийн цахим боловсролыг дээшлүүлэх тусгай хөтөлбөр төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлж, программ болон техник хангамжийн чиглэлийн мэргэжилтэй ажилтны нөөцийг бүрдүүлж, цахим үйлчилгээ үзүүлдэг иргэд, аж ахуйн нэгж, хувийн хэвшлийг дэмжинэ.

2.3 Олон улсын жишигт нийцсэн ЕБС, дотоодын их дээд сургуулийн салбар сургууль байгуулах ажилд хувийн хэвшлийг дэмжин ажиллана.

ГУРАВ. ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУД БА СОЁЛ, СПОРТ, НИЙТИЙН БИЕИЙН ТАМИРЫН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ

3.1 Төв болон хөдөөгийн иргэдийг зээлийн хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй сууцанд амьдрах боломжийг бий болгоно.

3.2 Залуу гэр бүл, гэр хорооллын айл өрхүүд, бусад зорилтот бүлгийн өрхийг түрээсийн орон сууцаар хангах ажлыг эхлүүлнэ

3.3 "Хийн хоолой дамжин өнгөрөх төсөл"-өөс аймгийн хэмжээнд малчид иргэдийн амьдралыг дээшлүүлэхэд зохион байгуулалтын дэмжлэг үзүүлж ажиллана

3.3 Иргэдийн хуримтлал үүсгэх дадлыг бий болгохын тулд "Хүртээмжтэй хуваарилалт- Хуримтлалтай иргэд" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ

3.4 Хүүхэд харах үйлчилгээ, гэр цэцэрлэг байгуулан, СӨБ олгох үйл ажиллагаа эрхлэх иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжийн санал санаачилгыг онцгойлон дэмжиж орчин үеийн шаардлага, олон улсын жишигт хүргэхэд хамтран ажиллана.

3.4 “Бүрдийн уянга” хүүхдийн зусланг “МОНГОЛ МАЛЧИН” амьдрах ухаан, ёс зан заншлын олон улсын хүүхдийн сургалтын төв болгон хөгжүүлнэ.

3.5 Ахмад настнуудын нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлж, ахмадын байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллана.

3.6 Аймгийн төвд Ахмадын ордон буюу Төрийн Бус Байгууллагуудын “Соёл үйлчилгээний төв”-ийг байгуулна.

3.7 “Тэнгэрийн тэмдэг” хүүхдийн театрын байрны асуудлыг шийдвэрлэнэ.

3.8 “Сүм хөх бүрд” задгай театрын үйл ажиллагааг Адаацаг сумын соёлын төвийн үйл ажиллагаатай уялдуулан сайжруулах, Соёлын биет болон биет

бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулан Сүм хөх бүрдэд байгалийн түүхийн музей байгуулна.

3.9 Аймгийн театрын шинэ цогцолборыг бүрэн ашиглалтад оруулна.

3.10 “Дундговь-Дуу хуурын өлгий” хөтөлбөрийг шинэчлэн сайжруулж, Төв Халхын Дуулалт Жүжгийн Театрт шаардлагатай найруулагч, мэргэжлийн багш нарыг бэлтгэж боловсон хүчнийг чадавхжуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.11 Бүх сумдын Соёлын төвийг стандартад нийцүүлэн хөгжүүлэх бодлого баримталж, шаардлага хангасан чанартай тоног төхөөрөмжөөр хангана.

3.12 Аймгийн төвийн “Цэнгэлдэх хүрээлэн” соёл спортын цогцолбор байгууламжийг бүрэн ашиглалтад оруулан цэнгэлдэх хүрээлэнгийн 35 га газрын цэцэрлэгжүүлэлтийг шийдвэрлэнэ.

3.13 Хүүхдийн паркийг цэцэрлэгт хүрээлэн амралт зугаалгын бус болгон өргөжүүлэн тохижуулж үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

3.14 Сум бүрд усан оргилууртай амралт зугаалгын томоохон талбайг бий болгоно.

3.15 Сумдад хиймэл нуур байгуулах,.govийг усжуулах төсөлд хамруулах ажлыг олон улсын байгууллага, улсын төсөв, хувийн хэвшил зэргээс хөрөнгө оруулалтыг бүрдүүлж ажиллана.

3.16 Задгай театрт олон улсын чанартай соёл урлагийн арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулна.

3.17 Соёлын биет болон биет бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулна

3.18 Түүх, соёлын хосгүй дурсгалт газар нутгаа улсын тусгай хамгаалалтанд оруулж хамгаалалтын бус тогтооно.

3.19 Цэргийн ангийн салбарын түшиглэн “Үлээвэр хөгжмийн хамтлаг” байгуулахад дэмжлэг үзүүлэн аймгийн соёл амралт ёслолд өргөнөөр оруулдаг болгоно.

3.20 Нийтийн биеийн тамирыг бүх шатанд хөгжүүлнэ.

3.21 Спортын клубуудыг амжилтаар нь дэмжих бодлого баримтална.

3.22 Үндэсний болон багийн спорт клубуудыг дэмжих бодлого баримтална.

ДӨРӨВ. ИРГЭД НЬ АЖИЛТАЙ ОРЛОГОТОЙ, АМЬЖИРГААТАЙ ДУНДГОВЬЧУУД

4.1 Малчдыг өөрийг нь хөгжүүлэх замаар амьдралын түвшинг дээшлүүлж, малын удмын сан, эрүүл мэндийг хамгаалах арга хэмжээ авч нэг малаас авах ашиг шимиийн хэмжээг нэмэгдүүлэх ЧИНЭЭЛЭГ МАЛЧИН хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

4.2 “Мэдээлэлжсэн нийгэм”-ийг хөгжүүлэх нөхцөл боломжийг бүрдүүлнэ

- 4.3 Бага хүүтэй зээлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.
- 4.4 Цагийн хөлсний системийг шаардлагатай салбаруудад нэвтрүүлнэ.
- 4.5 Малын мэдээллийн нэгдсэн сантай болно.
- 4.6 Мах махан бүтээгдэхүүн ангилан ялгах, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, жижиг үйлдвэрийг аймгийн төвд хувийн хэвшлилд тулгуурлан байгуулан ажиллуулна.
- 4.7 “Өвлийн нарлаг хүлэмж”-ийг төслийн хүчин чадлаар нь бүрэн ажиллуулж, аймгийнхаа нарийн ногооны хэрэгцээг бүрэн хангаж, улмаар бусад аймаг сумдын зах зээлд нийлүүлэх, иргэдийн хүсэлтээр иргэд хувийн хэвшлийн санаачилга оролцоотой өвлийн хүлэмжийн төрөлжсөн үйлдвэрлэл явуулах боломжийг бүх сумдад бүрдүүлнэ.
- 4.8 НӨАТ-ийг 5% болгон бууруулах, 100 хувь буцаан олгодог болгох бодлогыг дэмжин ажиллана
- 4.9 Малчдын орлогыг тогтвортой байлгахад дэмжлэг үзүүлж, “Ноолуур” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ
- 4.10 Мал эмнэлгийн тогтолцооны шинэчлэлийг төгөлдөржүүлж, малын эмч, зоо-техникчдийг бодлогоор дэмжин, хөдөө орон нутагт ажиллуулна.
- 4.11 “Баялаг бүтээгчдийг дэмжих” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 4.12 “Дундговь үйлдвэрлэл хөтөлбөр”-өөр аймагт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг төрийн бүх байгууллагууд хэрэглэдэг байх журам тогтоож, үндэсний бүтээгдэхүүний эрэлтийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
Орон нутгийн онцлогтой брэнд бүтээгдэхүүнийг дотоод, гадаадын зах зээлд гаргах нутгийн иргэдийн өргөн оролцоотой хоршоодыг сум болгонд байгуулахыг дэмжинэ.
- 4.13 Малын гоц халдварт, халдварт өвчний тандалт, хяналтыг тогтмолжуулж, эрсдэл бүхий бүс нутгийн малыг урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулж, мал сүргийг бүрэн вакцинжуулж, тайван тайван бусийг бий болгох арга хэмжээг тогтмол авч ажиллана.
- 4.14 “Малчид бол жинхэнэ ЖДҮ мөн” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж малчин өрхийг ЖДҮ-ийн бага хүүтэй зээлд хамруулна.
- 4.15 Сэргээгдэх эрчим хүчийг ашигласан усжуулалтын систем, худгийг өргөнөөр ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ.
- 4.16 Мал аж ахуйн байгалийн гамшигт өртөх эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог бүрдүүлэх, мал сүргийн тогтвортой өсөлтийг хангана.
- 4.17 Сумын баг бүрт мал угаах “ванн” бүхий шаардлагатай орчин үеийн угаалгын цэгийг ОНХС, хувийн хэвшлийн дэмжлэгтэйгээр байгуулна.

4.18 Малыг олон улсын эрүүл ахуйн стандарт шаардлагын дагуу эрүүлжүүлэх бүртгэлжүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлж мах болон малын гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнийг экспортод гаргах нөхцөлийг бурдуулна.

4.19 “Дундговь-мах” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

4.20 Малын тэжээл үйлдвэрлэж байгаа орон нутаг болон иргэдийг дэмжиж ажиллана. Дэрэн суман дахь тэжээлийн үйлдвэрийн хүчин чадлыг бүрэн ашиглаж аймгийн тэжээлийн нөөцийн 60-аас доошгүй хувийг аймаг өөрөө үйлдвэрлэдэг болно.

4.21 Сум бүрд бэлчээрийн менежментийг хэрэгжүүлэх зөвлөл байгуулж “Бэлчээр ашиглалтын төлөвлөгөө” гарган, бэлчээр болон малын эрүүл мэндийн чиглэлийн төсөл хөтөлбөрүүдтэй холбож, бодлого үйл ажиллагааны хувьд дэмжиж ажиллана. Бэлчээрийг усжуулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.

4.22 “МАЛЧДЫН ЗАЛГАМЖ ХАЛААГ БЭЛТГЭХ ҮНДЭСНИЙ ЖИШИГ “аймаг болгоно. Мэргэжлийн Сургалт Үйлдвэрлэлийн Төвийг түшиглэн малчны мэргэжлээр шинээр анги нээж залуу малчдыг бэлтгэнэ.

4.23 Малчин өрхүүдийг хүчин чадал өндөртэй цахилгаан хэрэгсэл ашиглах боломжоор хангаж, бодлогоор дэмжинэ. Малчин гэр бүл хотондоо ариун цэвэр бохирын системийг бүрэн суурилуулж гэртээ усанд орж, бие засах боломжийг бурдуулна.

ТАВ.АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БОДЛОГО

5.1 Аймаг орон нутгаа гадаадын улс орнуудад таниулан хамтран ажиллах шинэ гарцуудыг бий болгоно. Гадаадын хамтын ажиллагааны мэдээлэл, судалгааны төв байгуулж аймаг орон нутгаа таниулах ажлыг хийнэ.

5.2 Торгоны зам, Цайны замын дагуу аялал жуулчлалын үйлчилгээ, худалдаа үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

5.3 Нүүдэлчдийн ахуй онцлогийг харуулсан аялал жуулчлалын “Малчин” хөтөлбөрийг боловсруулан малчин өрхүүдээ хамруулна

5.4 Экологийн нөхөн сэргээлтийг үе шаттайгаар зохион байгуулж, чийглэг уур амьсгал бурдуулэх урт хугацааны бодлогыг улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэхэд санаачилгатай оролцно.

5.5 Үндэсний спортыг өвлөн уламжлуулах, олон улсад сурталчлах, хөгжлийн шинэ шатанд гаргах хөтөлбөрт дэмжлэг үзүүлнэ.

5.6 Үндэсний аялал жуулчлалын хөтөлбөр, соёлын арга хэмжээг тогтмолжуулж, олон улсын зах зээлд Монгол Улсын өрсөлдөх чадварыг дээшшуулж, жуулчдын тоог 800 мянгад хүргэнэ.

5.7 MCYT-д түшиглэн аялал жуулчлалын мэргэжлийн боловсон хүчнийг бэлтгэнэ. Улсын чанартай хот хоорондын замын дагуух харуул хамгаалалт, тэмдэгжүүлэлт, зам засвар арчлалт хариуцах тогтолцоог хариуцлагажуулан, стандартад нийцсэн ариун цэврийн байгууламж бүхий тур буудаллах

цэгүүдийг байгуулан ажиллуулахад Засгийн газар, хувийн хэвшил, олон улсын төслүүдтэй хамтран ажиллана.

5.8 "Сүм хөх бүрд" баян бүрдийг нөхөн сэргээж аялал жуулчлалын цогцолбор болгож өргөжүүлэн бүрэн ашиглалтад оруулна.

8.9 "Говийн усжуулах төсөл" хэрэгжүүлнэ. Гадаргын усны урсцыг сайжруулж, говийг усжуулах төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.

5.10 "Их газрын чулуу", "Бага газрын чулуу", "Цагаан суварга", Онгийн хийд зэрэг аялал жуулчлалын төвийг байгуулж, олон улсын аялал, жуулчлалын бүстэй холбогдоно.

5.11 Цар тахлын үед аялал жуулчлалын онцлогуудад тохирсон дотоодын болон төрөлжсөн аяллын төлөвлөлтийг гаргаж хэрэгжүүлнэ.

5.12 Түүх, соёлын хосгүй дурсгал Өлзийт Хулд сумдын нутгаар Дэл Хөнжил-Байгалийн хадан музей, Цагаан суварга-Үл-олдохын талыг холбосон байгал-спорт аяллын өвөрмөц маршрутыг бие даасан "Монгол говь" олон улсын аяллын маршрут болгон хөгжүүлэх, "Онгийн хийд" орчмын хүмүүсийн эдийн болон оюуны үнэт дурсгалууд бүхий газар нутгийг цогцолборт газрын ангиллаар улс тусгай хамгаалалтад оруулж хамгаалалтын бүс тогтоо ажлыг эхлүүлнэ.

ЗУРГАА. ИРГЭД НЬ ЭРХ ЧӨЛӨӨТЭЙ, ЗАСАГЛАЛ НЬ АРДЧИЛСАН ДУНДГОВЬЧУУД

6.1 Төрийн албан хаагчийг ажлаас халах, ажлын байрны хөдөлгөөн хийхийг хязгаарлана.

6.2 Бүх сумдын газар нутгийн хил хязгаарыг шинэчлэн баталгаажуулах ажлыг УИХ, Засгийн газартай хамтран хэрэгжүүлж газар нутгийн маргаантай байдлыг арилгах нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллана.

6.3 Хуулиар олгогдсон эрх хэмжээний хүрээнд татварын хувь хэмжээг хамгийн бага хэмжээнд барьж, нэмэгдүүлэхгүй байх бодлого барьж ажиллана

6.4 Цагийн хөлсний системийг шаардлагатай салбаруудад нэвтрүүлнэ.

6.5 Орон нутгийнхаа онцлогт тохирсон иргэддээ ил тод нээлттэй, хүнд сурталгүй шуурхай, чанартай, иргэндээ чиглэсэн үйлчилгээг нэвтрүүлж, хүнд сурталгүй, нээлттэй төрийн үйлчилгээг бий болгоно.

6.6 Удирдлагын хариуцлагыг тооцох цогц арга хэмжээг тууштай авч хэрэгжүүлнэ.

6.7 "Шинэ Мандалговь" шинэ суурьшлын бүсийг байгуулах эхлэлийг тавьж, Дундговь аймгаа хүнжүүлэх, өргөжүүлэх бодлого зорилтыг дэвшүүлж ажиллана.

6.8 Аймаг сумыг өөрийн дүрэмтэй болгож ажиллуулна.

6.9 Дундговь нутгийнхаа эв нэгдэл, эрх ашгийн үүднээс улс төрийн нам, төрийн бус байгууллагатай бүхий л талаар хамтран, тэдний санал санаачилгыг дэмжиж ажиллана. Улс төрийн нам эвсэл, төрийн бус байгууллагатай орон нутгийн сайн сайхны төлөө хамтарч ажиллана.

6.10 Худалдан авах ажиллагааг ил тод, нээлттэй, шилэн болгоно. Худалдан авах ажиллагааг тодорхой зарлах, шалгаруулалтыг хуульд нийцүүлэн, шалгаруулалтын үйл ажиллагааг ямар шалгуураар хэрхэн дүгнэж байгааг олон нийтэд ил тодоор хүргэж байна.

6.11 Аймаг, сумдын удирдлага улирал тутам үйл ажиллагааны тайлангаа иргэдэд нээлттэй тайлагнадаг механизмыг бүрдүүлнэ.

6.12 “Орон нутгийн хөгжлийн сан”-д иргэд олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.

6.13 Гадаадад ажиллаж, амьдарч байгаа Дундговийнхоо иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, тэдний сурч мэдсэн зүйлийг аймагтаа хэрэгжүүлэх тогтолцоог бүрдүүлнэ.

ДОЛОО. ОРЧИН НЬ АМАР ТАЙВАН АЮУЛГҮЙ ДУНДГОВЬ АЙМАГ

7.1 Ураны олборлолтын эсрэг иргэдийн дуу хоолойг дэмжиж ажиллана.

7.2 Бичил болон уул уурхайн бизнес эрхлэгчдийн байгаль орчинд халгүй, аюулгүй технологи нэвтрүүлэн ажиллуулах тогтолцоог нэгдсэн бодлогоор зохицуулан ажиллуулна.

7.3 Экологийн нөхөн сэргээлтийг үе шаттайгаар зохион байгуулж, чийглэг уур амьсгал бүрдүүлэх урт хугацааны бодлогыг улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэхэд санаачилгатай оролцоно.

7.4 Ган зудаас урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог шинэчлэн бий болгож, бэлэн байдлын нөөцийн хэмжээг тогтооно. Газар хөдлөлт болон бусад гамшигийн мэдээлэл, судалгааны газрын хүчин чадал, техник технологийг шинэчилнэ.

7.5 Үндны ус цэвэршүүлэх, бохир ус цэвэрлэх дэвшилтэт технологи нэвтрүүлнэ.

7.6 Аймаг сумын төвд хог ангилан ялгах, дахин боловсруулах, булшлах шинэлэг арга технологийг нэвтрүүлнэ.

7.7 Аймаг, сумын төвийн утаа, тоосонцор тоосжилтын эх үүсвэрийн судалгааг гаргаж, зэрэглэлийн бус тогтоож, хязгаарлалтын арга хэмжээ авна.

7.8 Мандалговь хотын хаягдал ус цэвэршүүлэх байгууламжийг батлагдсан зураг, төсвийн дагуу байгуулна.

7.9 Ногоон байгууламжийг болгоно.

7.10 Жил бүр 5/га/-аас доошгүй ухагдаж, эвдэрсэн нутаг дэвсгэрт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийлгэж, актаар хүлээн авч газрын нэгдсэн санд бүртгүүлнэ.

7.11 Жил бүр 35/га/-аас доошгүй талбайд ойн зурvas байгуулах ажлыг зохион байгуулна.

7.12 Усны хяналтын нэгдсэн сүлжээг аймгийн хэмжээнд бий болгож бодлого төлөвлөлтдөө ашиглаж хэрэгжүүлж ажиллана.

7.13 Аймаг сумын хэмжээнд агаарын бохирдолгүй болгоно.

7.14 Аймаг, сумдын төвийн зарим гудамжийг явган хүнд зориулагдсан, худалдаа үйлчилгээний "Авто машингүй гудамж" болгоно.

7.15 Гэрээт болон орон нутаг дахь цэргийн албан хаагчдыг орон нутгийн бүтээн байгуулалтад оролцуулна.

7.16 Орон нутагт байрлах хүчний байгууллагын ажилтан албан хаагчдын амьдрах орчныг сайжруулах асуудлыг дээд шатны байгууллагын санал санаачилгыг дэмжиж ажиллана.

7.17 Камержуулах үйл ажиллагааг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, төв цэгээс нэгдсэн байдлаар хянадаг болох боломжийг бүрдүүлнэ.

7.18 Сум болон хот хоорондын зорчигч тээвэрлэлтийн үйлчилгээг сайжруулна.

НАЙМ. БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ДУНДГОВЬ АЙМАГТ

8.1 Иргэдийн оролцоотой "Шинэ сум" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. Сумын төвийг дахин төлөвлөж, ногоон байгууламж дэд бүтэц, барилга байгууламж бүхий орчин үеийн суурин болгон хөгжүүлнэ. Сумын төвийн шинэчлэлийг иргэдийн оролцоотой хэрэгжүүлнэ.

8.2 Аймгийн төвийг Хотын статусын дагуу хөгжүүлж Сайнцагаан сумын гэр хорооллын замыг хатуу хучилттай болгож, гэрэлтүүлгээр хангах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.

8.3 Бүх сумдыг 4-5G рүү шилжих шилжилтэд хамруулж Дундговийн хэмжээнд үүрэн телефон барих боломжтой болгоно. Малчид гэрээсээ интернэт ашиглах боломжтой болно.

"8.4 ""Орон сууцжуулах"" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

Түрээс-зээлийн нөхцөлөөр орон сууцжуулж сумын төв аймгийн төвд өөрийн байр сууцтай болгох, ингэснээр хүүхдийн дотуур байрны асуудал болон малчид сумын төв, төв газарт өөрийн байранд ирж амьдарч гэр бүлээрээ тав тухтай байх боломжийг бүрдүүлнэ. Түрээсийн орон сууцны хөтөлбөрт аймгийнхаа иргэд, залуу гэр бүл, төрийн албан хаагчдыг үе шаттайгаар хамруулах бодлого хэрэгжүүлнэ.

Дундговь аймгийн Ардчилсан намын мөрийн хөтөлбөр

8.5 Мандалговь хотод Дулааны станцыг бий болгоно. Мандалговь хотод Дулааны станц бий болгож, гэр хорооллыг цэвэр, бохир усны инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажлыг иж бүрэн системжүүлнэ.

8.6 Төв зам дагуух сумын төвийг засмал замтай холбох бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааг Монгол улсын хөгжлийн бодлого зорилттой нийцүүлэн зохицуулна.

8.7 Ашиглалтын шаардлага хангахгүй орон сууц, байшин барилгуудыг буулгаж, шинээр барих төсөл хэрэгжүүлнэ.

8.8 Шаардлагатай сумдын сургууль, цэцэрлэг, соёлын төв, эрүүл мэндийн төв, спорт заалны барилгуудыг барина.

8.9 Улаанбаатар-Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн авто замыг шинэчлэн өргөтгөж, Арвайхээр-Мандалговь-Чойр чиглэлийн авто замыг шинээр барих ажилд аймгаас онцгой анхаарч ажиллана.

8.10 Төв зам дагуу иж бүрэн усалгааны систем бүхий мод тарих хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.

8.11 Усан бассейн бүхий спорт цогцолбор байгуулна.

ДУНДГОВЬ НУТАГ МИНЬ ҮҮРД МАНДАН БАДРАГ !

Мөрийн хөтөлбөр бэлтгэсэн: Ардчилсан намын Дундговь аймгийн хороо-г төлөөлж

Нам /эвсэл/-ын нэр

(тэмдэг) Дундговь аймгийн Ардчилсан намын дарга
-ыг төлөөлж

Овог нэр / Цагаанхүүгийн Мөнхбат/

2020 оны 06 дугаар сарын 22-ны 16:00 цаг
Мандалговь хот

